

Minimální preventivní program

SŠ, ZŠ a MŠ da Vinci

Školní rok 2017/2018

Základní údaje o škole

Střední škola, základní škola a mateřská škola da Vinci

Na Drahách 20

252 41 Dolní Břežany

Tel.: 226 299 700

E-mail: info@skoladavinci.cz

Ředitel školy: PhDr. Jiří Bureš, Ph.D.

Škola da Vinci je česká škola s kapacitou 162 dětí v ZŠ, 180 v SŠ a 45 v MŠ. Nachází se v centrální části Dolních Břežan s dobrou dostupností z Prahy, dvě minuty chůze od autobusové zastávky a obecního úřadu. Blízko školy se nachází Keltský park, les a multifunkční dětské hřiště. První stupeň základní školy sídlí v komplexu budov školky, základní školy a gymnázia. Společně s mateřskou školou využívá prostory bývalé prvorepublikové školky v Dolních Břežanech a k dispozici má prostory nové dřevěné přístavby z roku 2013. Děti mohou využívat prostornou zahradu s řadou herních prvků a tunelů, lanovky a venkovního hřiště. Druhý stupeň sídlí společně s gymnáziem v přístavbě z roku 2015, kdy byly dostavěny budovy bazénu, tělocvičny, odborných učeben pro druhý stupeň a gymnázium, dokončena společná jídelna s kuchyní a upravena zahrada.

I. Cíle MPP a principy práce

Primární prevence ve škole da Vinci je zaměřena zejména na tyto jevy: záškoláctví, šikana a extrémní projevy agrese, kyberšikana a zneužívání ICT, rasismus, xenofobie, homofobie, domácí násilí, sexuální rizikové chování, užívání alkoholu, tabáku a nelegálních návykových látek, nelátkové závislosti, poruchy příjmu potravy, problémy spojené se syndromem CAN a sebepoškození.

Snažíme se o:

- **Rozvoj kompetencí žáků:**
  - sociálních dovedností (**navazování zdravých vztahů s ostatními**, umění týmové práce, konstruktivní řešení konfliktu, otevřená komunikace)
  - pozitivní vnímání sebe sama
  - rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, altruismus, empatie, asertivita, vůle, přejímání nosných hodnot)
  - rozvoj morálního vědomí a vědomí zodpovědnosti
- **Demokratické řízení, efektivní pravidla vzájemného soužití**
  - Učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností jednotlivců
  - Zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole
  - Vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem
- **Vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole**
- **Přístup k informacím a práce s informacemi**
  - Umění používat různé informační zdroje, kriticky zhodnotit, porovnat informace. Vytváření vlastního názoru, životního postoje.
  - Poznání základních lidských potřeb (fyzických, psychických, sociálních)
- **Spolupráci**
  - celé školy, všech žáků, učitelů – důvěra ve vztahu žák – žák a učitel - žák
  - otevřená komunikace mezi školou a rodiči – **otevřenost a důvěra ve vztahu učitel (škola) - rodič**
  - spolupráce učitelů v rámci pedagogického týmu
  - propojení školy s dalšími institucemi (odb. pracoviště, organizace působící v oblasti primární prevence)

II. Strategie a metody

Vztah učitel – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech **dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.**

Skupinová práce

Žáci velkou část vyučování spolupracují, ve dvojicích, ve skupinách, v budoucnu předpokládáme spolupráci ve skupinách napříč třídami. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí **týmové práce, řešení konfliktu** (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu), **kompetence sociální interakce**. Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo **diskutovat** na základě pravidel diskuse, **sdílet** své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

Projektové vyučování a celoškolské projekty

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. S postupným nárůstem tříd umožní intenzivní spolupráci tříd v rámci ročníku. Celoškolský projekt tak bude podporovat spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky. Žáci se navzájem poznají a budou schopni spolupracovat starší s mladšími.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si **důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.**

Komunikace s rodiči, zákonnými zástupci

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace a vyzývají rodiče, aby tuto možnost využívali. Rodiče mají možnost navštívit i výuku, často se zapojují do výuky i sociálního dění (ve třídě, ve škole, při mimoškolních aktivitách) v rámci svých možností, poznávají tak prostředí školy a lépe tak chápou potřeby svých dětí ve škole. Rodičům nabízíme pravidelná setkání (2 x pololetí) s třídním učitelem a vedením školy. V případě potřeby se schůzky uskutečňují na základě individuálních žádostí okamžitě, tak často, jak je třeba.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči, výchovným poradcem, školním psychologem či speciálním pedagogem, kteří se zapojují do diagnostického a poradenského procesu.

III. Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

Aktivity pořádané pro žáky, které podporují dobré vztahy, umožňují seberealizaci a učení se v reálných situacích.

- Aktivní podíl na vytváření školní samosprávy (Školní sněm, Školní rada) a pravidelné činnosti v ní napříč všemi ročníky 2. stupně ZŠ a střední školy
- Adaptační výjezdy pro nově formované kolektivy
- Pobyty ve zdravotně příznivém prostředí
- Školní výlety
- Kulturní programy (kina, divadla, sport...)
- Práce se skupinovou dynamikou v rámci třídnických hodin
- Samostatné učební bloky osobnostně sociální výchovy (OSV) za účasti třídního učitele
- Pravidelná společná sezení tzv. třídní komunitní kruh
- Spolupráce s organizacemi zajišťujícími programy a projekty týkající se prevence sociálně patologických jevů a/nebo podpory zdravého (fyzického i psychického) vývoje dětí
- „Spaní ve škole“
- Plánujeme vydávat školní časopis – dává prostor pro tvořivost žáků. Zvyšuje také zájem a povědomí žáků o dění ve škole
- Projektové činnosti (projektové dny a týdny)
- Společné školy v přírodě pro 1. stupeň ZŠ
- Společné expedice pro 2. stupeň ZŠ a SŠ

Akce pro žáky i širší rodičovskou veřejnost, které podporují spolupráci rodiny a školy.

- Velikonoční a Vánoční trhy
- Lampionový průvod
- Indiánské letní setkání
- Koncerty v budově školy
- Ples da Vinci
- Tematická setkávání s rodiči

Kontaktní místo ve škole a informace

V kanceláři školy je k dispozici ředitel a asistentka, za kterou se mohou žáci kdykoli zastavit o přestávkách, případně po dohodě i během vyučování a poradit se. Podobně jsou k dispozici školní psycholog a školní speciální pedagog. Pro rozhovory mohou využívat konzultační místnosti, které nabízejí potřebnou míru soukromí. Aktuální informace o dění ve škole jsou na

webu školy, facebooku školy, také na interním portále pro žáky, rodiče a pedagogy - EDOOkit.

IV. Organizace a struktura prevence

Školní poradenské pracoviště (dále ŠPP) koordinuje aktivity školy v oblasti prevence rizikového chování. V případě potřeby se v rámci prevence konfliktů a problémů žáků setkává s žáky v komunitním kruhu. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Setkává se i s žáky, kteří jsou v některých případech ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Komunikuje s pedagogy a sbírá podněty. Učitelé se na pracovníky ŠPP obracejí v případech:

- výskytu agresivního chování ve třídě
- signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové)
- náhlém i přetrvávajícím neúspěchu v učení
- obtížné komunikace, konfliktu s rodiči
- porušování pravidel soužití ve škole žákem
- krádežích ve třídách
- konfliktního či jinak problematického klimatu třídy

Pracovníci ŠPP navrhuji vhodná opatření, zajišťují setkání zainteresovaných lidí, vedou individuální konzultace s dětmi, s rodiči. Obracejí se na sociální odbor, kurátory v případě podezření na problém v rodině či porušování zákona. Pravidelně 1x týdně se tým schází ke krátkým poradám, kde vyhodnocuje aktuální potřeby žáků i učitelů.

ŠPP na škole pracuje ve složení:

Výchovný poradce: Ing. Jitka Lukešová

Školní metodik prevence: Mgr. Martina Habrová

Školní psycholog: Mgr. Martina Porkertová

Školní speciální pedagog: Mgr. Martina Habrová

Koordinátor inkluze: Mgr. Jaroslava Rajnochová

Při škole je zřízeno školské poradenské zařízení - pedagogicko psychologická poradna, se kterou pracovníci ŠPP i jednotliví učitelé úzce spolupracují.

Třídní učitel. Učitelé.

Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Oslovují a zapojují do řešení problémů pracovníky ŠPP, zejm. při hledání vhodných strategií v práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na týmových schůzkách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhuji opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (e-mail, mobil). Je pravidelným účastníkem výuky OSV.

Ředitel školy. Vedení školy.

Sleduje efektivitu prevence sociálně patologických jevů. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Účastní se v případě potřeby zásadních setkání rodiny a školy. Pravidelných porad vedení školy se účastní psycholožka Mgr. Martina Porkertová.

Minimální preventivní program pro MŠ je zpracován v samostatném dokumentu z důvodu specifik v práci s dětmi příslušné věkové skupiny.

Zpracovaly Jitka Lukešová a Martina Habrová

V Dolních Břežanech, dne 1. 9. 2017